

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felolós szerkesztő:

Dr. Semberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Csapás.

Pézt isten, akinek kultusza világszerte győzedelmeskedik minden más kultuszon, Pézt isten gonosz tréfára szánta el magát. Mikor már az igájába fogta az egész világot ez a kegyetlen isten, akihez képest a vasvillás Belzebub valóságos irgalmas barát, akkor egyszerre kapja magát és eltűnik. Leszáll az oltárról, mely körül verejtékes, könnyű és vérük hullásával udvaroltak neki az embermilliók és elbujdos, senki se tudja, hova. Meg akar róla győződni, hogy igazán ragaszkodnak-e hozzá nyomorult jobbágysai.

Titkos rejtekében Pézt isten pokoli gyönyöröket élvezhet, hallván azt a soha nem hallott jajveszéklést, amivel a világ körül őrijong az üres oltárt. Pézt isten meg lehet elégedve. Hívei átkokkal és zokogással siratják, templomának papjai pedig, nagyobb és kisebb egyházi rendben levők, egymásután csukogatják be az ajtókat és kétségbeesetten mennek el az elbujdosott istenség után a semmibe...

A csődbe, magyarul szólva. Napról-napra új, meg új bukások hírére hozza az újság. Sohase várt, senkitől se sejtett, hallva is hihetetlen csődök hírére. Óriási földrengés rázza a pénzpiacot, mely már

is borítva van törmelékkel és még egyre recsegnek, ropognak a gerendái olyan cégeknek és üzleteknek, amelyek szoliditását kalaplevéve volt szokás eddig emlegetni.

Az általános világlomlásból nekünk magyaroknak több jut, mint másnak. Akiket már a szellő is megingat, azoknak az ilyen zivatar katasztrófa. A közönség általában azt tartja s talán nem is egészen ok nélkül, hogy mikor az újságok menykőhullást jelentenek, még akkor csak éppen hogy permetezik az eső. Azonban ma úgy áll a dolog, hogy az újságok nem tudnak olyan sötét színeket használni, mint a milyen a pénzügyi helyzet.

Az általános okokon kívül, amiket mindenütt megéreznek a világ pénzügyi acán, a mi nyomoruságunknak speciális oka is van. Hiába mondta az Osztrák-Magyar Bank vezértitkára, hogy a kontinens pénzügyi helyzete a reális hitel terén nem aggasztó. A kontinensnek azt a szögletét, amit magyar jólbusznak szokás nevezni, nagyon fatális helyzetbe juttatták a mai kormány nemzetiszönu fantazmagóriái és Ausztria manipulációja.

A hazai nagy tőkék még mindig ingatlanokban s azzal összefüggő értékekben fekszenek. Tehát — mi türes-tagadás — rá vagyunk kényszerítve az oszt-

rak tőkére. Annyira rá vagyunk kényszerítve, hogy nem tudunk mozdulni nélküle. A kiegyezés válsága többet jelent annál, amit e szavak kifejeznek. A kiegyezés válsága alatt a mai pénzügyi válság rejtőzik s ez a kettő szoros összefügg egymással. A magyar kormány huzza-halogatja a kiegyezés megkötését s bár a politikai fegyverei beletörték a küzdelembe, maga megvárja, míg elővesz az osztrák egy brutális fegyvert, a husángot. Az osztrák bankok Magyarországtól megvonták a hitelt. A hitelmegvonás megtörtént s a következményeit már viseljük. A személyi hitel egyszerűen megszűnt. A nagy forgalom, az elsőrangú zsiró és egyéb ilyen, máskor tiszteletet gerjesztő kifejezések ma szomorú nevetést gerjesztenek. Mindig szolidnak ismert cégek nem bírják elhelyezni tárca-váltóikat. Az osztrák bankok megvonták a hitelt, az osztrák nagyiparosok és nagykereskedők visszautasítják a magyar üzletfelek váltóit s megrendeléseket csak készfizetés ellenében teljesítenek.

Ez már igazán késhegyig menő harc, mint minden harc, ami a pénzért folyik. A legérzékenyebb emberi szerv a zseb, minden ideg ebbe szolgál s most a zsebünk van — a koalíciós kormány népszerűségét hajhászó honhazafisága ked-

TÁRCA.

Az átszignálás.

— A »Bajai Hirlap« tárcája. —
Írta: Sz. Szigethy Vilmos

Valamikor, nagyon régen történt, hogy a kis árvaszéki aljegyző szerelmes lett. Tessék elhinni, mindig baj, ha az árvaszéki aljegyzők szíve lángra gyullad, mert rendszerint házasság jár a nyomában s fogy a renoméja lányos mamák előtt, akik, lám, bizton számolgatják, hogy megint kevesebb lett a gárda.

A dolog sokáig húzódott, mert a fiu bátor-talan volt és csak a helyi lap tárcarovatában merészelt szabadabban nyilatkozni. Aki innen ismerte, az igen hősiég legényke gyanánt festette őt maga elé, mert például mit szóljon az ember ahhoz a kifejező szándékhoz, hogy

»mikor az éjjel vaksötét lesz és a dupla violák édes illata megbolondítja a sziveket, továbbá a csalogány különféle himnuszokat mond és a csillagok milliárdjai öröködnék az igaz szívek fölött, akkor fogja a jegyző ur elrabolni bálványát.«

Mindez sokkal szebben hangzott »Hozzá« intézve, főleg rimes sorokba foglalva, amihez a történet krónikása nem ért, de nem is érhet, különben össze tudná tévesztetni a vaksötét éjjelt a csillagok milliárdjaival. Következőleg, mint a jelen példa is mutatja, sokkal szerencsésebbek a költött beszéd kultiválói, ha mindjárt a házasság jármába kötik is végeztől őket.

A városokban nagy szenzációt keltett a versben bejelentett leányrablás, kíváncsiak is voltak rá sokan, de azt hiszem senkinek az érdeklődését nem keltette föl annyira, mint Lenke (ez volt »Ó.«) mamáját, aki alkony

közeledtén bizonyos mélaboval suttogeta legbizalmasabb barátnőjének:

— Bár már látnám!

Sőt, nyilván ravasz számítással, igyekezett siettetni is a dolgot, mert néha, mikor a fiatalok már sokáig hallgattak, egymás mellett ülve persze, — a gondos mama hirtelen felugrott:

— Az a haszontalan már megint eltört valamit!

És ezzel rohant a konyha felé, így jelezve, hogy a cselédet érti a haszontalan alatt. A fiatalok ilyenkor nagyot néztek és Zoltán ur bámulatának adott kifejezést.

— Csodálatos füle van a mamának! Én nem hallottam esőrómpölést.

Ugy gondolom, nem hallotta azt más sem, de legyünk őszinték és valljuk be, nem bocsátja-e meg a kegyes ég a gondokkal küzdő anyák eme jámbor föllentését, sőt ha van a

A legujabban megjelent képes

ÁRJEJEGYZÉKEMET

kérje, melyet bárkinek portómentesen és díjmentesen küldök.

WEISZ J. HUGÓ órákészítő és órákereskedő Szeged, Kárász-utca 6. szám.

Valódi svájci nikkell remontoirtzsebóra 3 évi felelősség mellett, 5 kor. — 5 drb átvételénél 5% engedmén.

veért — a legkomisszabbal megtámadva.

Kiderül tehát fokról-fokra, lépcsőről-lépcsőre az oktanul letört szabadelvű-párt igazsága

Mindig azt hirdették ennek a pártnak a kormányai, hogy nem erősödött meg még eléggé ez az ország, hogy kibírja a hirtelen gazdasági önállóság közvetlen követelményeit, az óriási anyagi megrázkódtatást.

Azt hirdették a szabadelvű kormányok mindenkor, hogy egészséges és életerős ipart és kereskedelmet kell teremtenie előbb az országban, hogy elvezhessünk a gazdasági függetlenségébe. Ámde a nemzetiszínű fantomoktól elkábított országnak koalíciós kormány kellett, ezer ígérettel csábító és egyetlenegy bevéltani nem tudó »nemzeti« (?) kormány.

Nos hát megvan a koalíciós kormány és vele együtt nyakunkon ezer baj.

A színjáték vége pedig az lesz, hogy ismét kiderül a volt szabadelvűpárt igazsága. A koalíciós kormány meg fogja kötni a kiegyezést, talán rosszabbat, súlyosabbat az eddiginél és az ország csödjé árán.

Klotűr. Amibe Tisza István belebukott, azzal akarja magát most megerősíteni az ingadozó koalíció. Házbizálya-revizió készül. A legkomolyabb forrásból írják, hogy küszöbön az időleges klotűr. Az időleges intézkedések legfontosabbja a klotűr, oly formájú lenne, mely szerint a ház 30—50 tagja a vita bezárását indítványozhatja, mi fölött a ház vita kizárásával szavazna. A végleges intézkedések között az elnöknek adandó kényszereszközök és a kettős ülések (délélt és délután) behozatala a legjelentősebbek.

A demokráta és október tizedike. A demokrata-párt szombaton este ülést tartott és ezen állást foglalt az október tizediki általános sztrájk dolgában. *Pető* Sándor indítványára kimondották, hogy az ország demokrata polgársága szolidaritást vállal az általános választójogért való küzdelemben a proletáriátussal.

»szervezettekben« lélek, nem mosolyognak-e helybenhagyólag ők is, amiért a cselédleány meggyanusítottát?

Mert lényegileg mi sem történt, csupán a mama akart átmenni — feltűnés nélkül a szomszédba, ahol egy napon már újsággal is tudott szolgálni.

— Drágám, — mondta a leghivebb barát-nőnek — most már alighanem lesz valami a dologból.

— Niből következted, drágám?

— Abból, hogy mikor ma betoppantam a szobába, Zoltán alig tudta kiszabadítani kezét a Lenke hajából. Zavarba jött, de hamar feltalálta magát s nagy hangon magyarázta, hogy így, meg így kell szép frizurát csinálni, ez illik leginkább az ovárlarcú nőknek.

— Az már igaz, — felelte a másodsorban tisztelt drágám, hogy Lenkének gyönyörű haja van.

A híres jelenetet csakugyan nyomon követte az eljegyzés, mert a kis lány később — talán három nap mulva, amikor eszébe jutott a dolog — elsírta magát, hogy ő most kompromittálva van és az édes mama (aki csak az imént ugrott ki az éléskamarába, mert mintha macskák járnának a dunsztos üvegek között) nem szól, de olyan furcsán néz rá, olyan furcsán . . .

Nagyon szép pár lett belőlük, karcsu, magas gyerekek, akik az hitték, hogy fenekig

Felhívják a polgárságot, hogy október tizedikén a kereskedők, bankárok, vállalkozók tartásuk csukva üzleteiket, a háztulajdonosok pedig diszitsék föl házaikat. A mai vasárnapra, vagyis október hatodikára négyülést hívtak egybe a Vigadóba és ezen állást foglalnak az általános választójog mellett.

Politikai karcolat.

Másodperemutatás.

— Politikai szatira. —

(b. — a. —) Egy mélabus őszi alkonyon szerkesztőm így szól hozzám:

— Valamelyik híres ember mondta, hogy a hírlapok a történelem másodperemutatói. Igaza van. De csak ott, ahol a hírlapok rugói jól működnek. Ön már hasznavehetetlen rugó. Én tehát Önt kirugom.

A következtetés eredménye oly világos volt, mint a nap és én mégis sötétedni éreztem magam körül a világot. Keblemben legott oly vihar keletkezett, aminőre még a legöregebb Óceánok sem emlékeznek. De a legvadabb vihar éjti s földértik néha pillanatnyi villámok. Előttöm is fellobbant hirtelen egy mentőgondolat és hirtelen elhatározással szóltam:

— Egy ilyen másodperce lesz a történelemnek az, midőn az osztrákverő magyar miniszterek dicsőséggel térnek haza Bécsből. Tekintve azt, hogy ott fenn a legtöbb peremutató meg van kenve és nagyon siet, — el Budára, fel kell mennem, hogy e másodpercet hü pontossággal mutathatva lássa a világ.

Néma kézzorítás után, az alkony estére válván, a pályaudvaron voltam. A puhánytestű emberek a hideg őszi szél elől már mind ágyaikkban és felöltözve már rég a zálogban nyugodtanak. Én azonban átszellemült arccal állottam a sűrítő szélben. A pályaudvar lámpáinak lángjai imbolyogva közeledtek végük-höz. A fák pedig kísértesien zugtak. Benn az étteremben egy árva pincér halálmegettélssel hortyogott. Ugy, hogy önkéntlenül mormoltam el a nagy költővel együtt:

Éjszaka van, minden alszik
Főpincér engedelmével.
Csak lábósk és fazekak
Rotyognak a kihunyó tűzőn.

Ilyen költői hangulatok közben előrobogott

a tűzes vonat, amelyen belerohantunk a vak éjszakába.

A fővárosba megérkezvén, az utcák során lépten-nyomon ünneplésre kékelt fekete ruhák csillanak meg az őszi napfényben. Az arcai pirosak voltak a közelgő nagy másodperc előrevetett örömetől. A láz engem is önkéntlenül ellepett. Izgatottan tapogattam meg belsőszembem, kémlélvén, hogy megvan-e még a feketeruhámat jelképező zöldhasu cédula.

Végre eljött a várva-várt pillanat. A közönség ezrelével tódult a pályaudvar elé. Jönnék a honmentő miniszterek! Az irtózatos tolongásban az emberek életüket tették kockára. Nem egy helyen valóságos tragédiák játszódtak le. Egy kövér ur roskad le és elhaló hangon suttoja szomszédjának:

— Meghalok. De megéri az élvezet. Hisz a nagy férfiak már itt vannak közelemben, Ferencvároson. E pillanat emlékeit drágaköves gyűrűmet, valamint epeköveimet Önre hagyom.

Egy éles fütty és itt voltak ők. Az ezerfejtű nép megmozdult. Mindenki látni akarta őket.

Zöld cédulámat akkor melleme akasztottam és az egyik hős elé léptem.

— Én vagyok én. És ez a zöld cédula a fekete ruhám. Amidőn egy egész nemzet várakozva tekint a nagy percben jövője felé, megkérdem . . .

— Ja, hogy mint van közsvényem? Köszönöm jól! Irja meg a nemzetnek. Ha gondolja, hogy költeményben hatásosabb lesz így talán:

»A miniszter az üzente
Elfogyott már a közsvénye.«

De im ekkor a mosolygó miniszter kezd szónokolni:

— Az idegen befolyást levertük. Kiegyezés nem lesz, hanem volt. Az annabergi csatlakozást kicsatoltuk. A junktimot annyira összekapcsoltuk, hogy e legujabb gordiusi csomót 7 favágó sem vágja szét. A quótát és a gazdasági közösséget pedig ásó-kapa sem választja el egymástól. A kormány tehát szilárdan áll, mint valaha. Mert valamiképp nem azért élünk, hogy együnk, hanem azért eszünk, hogy éljünk — akkép a nemzet sem azért él, hogy legyen, hanem azért él, hogy kormány legyen! A választójog pedig, a jövő nemzedék szabadságának hajnali sugára, készül. A nemzet sértetlenségének és nagyságának varázsingét felől szeretettel együtt szóvik-fonják Duci és az osztrákok leendő császára. Kiáltások: éljen Ő! Éljen a kormány! (Egekig törő él-

tejfél az élet s minden gyönyörűség csak az ő számukra termett. Akkoriban sok volt a mulatság és nyár eleje is volt, amikor az embert csakugyan elbolondítja a dupla violák. A köpü nem ontja úgy a méheket, mint ahogyan rajzani kezdtek a legények, egyszerre fölfedezve, hogy Lenke búbajos szép, akit csakugyan el lehetett venni pénz nélkül.

— Isten bizony főbe fogom löni magam, mert vak volt eddig, — jelentette ki a főispáni titkár.

A menyecske betyárosan kacintott és azt mondta rá:

— Nyolc!

Később történt egyszer a leleplezés, mikor egész sereg megszámozott ember törte a fejét, hogy mit jelenthet a három, az öt, meg a tizenkettő.

— Asszonykoromban vallanak szerelmet, — kacagott úde, vérpiros szájjal Lenke.

— De a szám! Mit jelent a szám?

— A sorrendet, amint jöttek. Mondhatom, büszke lehet a vármegye erre a szolidaritásra, mind csak a házasságom után jön rá, hogy nem tud nélkülem élni.

Csodálatosan mulatságos volt a leleplezés, az asszonyi jókedv fokozta a hatást, mikor Lenke a joggyakornokokhoz fordult:

— Gyerekek készüljenek a restaurációra, egész sereg állás tisedik meg, mert a tisztikar halni akar. Amit pedig az ember komolyan akar, azt keresztül is viszi.

A restauráció ugyan nem hozott semmi meglepetést, mert azon nem akad fönn senki, hogy néhány öreg oszlop a jól megérdemelt nyugalomba vonul, — mindössze az ifjú férj aludt nyugodtban, hogy ugyan udvarolhatna a feleségének, helyén van annak az esze, ismeri az embereket jól.

Ez a nyugodt alvás is csak akkor értelmezendő, amikor csakugyan aludt, mert a szent három harmadik esztendőjében már gyakoribbakká váltak a kimaradások s több alkalommal ama gyanus — bár melódikus kijelentéssel — kezdődött a hivataloskodás, hogy fől-szállott a páva a tekintetes vármegye házára, vagyis nyilvánvalóan a székházra. Hogy ott mit művel? az közigazgatási titok, nyilván a szervezett tiltja az elrúlását.

A farsang folyamán aztán gyanuba került Zoltán aljegyző ur, hogy stréberkedik, mert a principálisnéval — már mint az árvaszéki elnök feleségével — járja a két órán át tartó csárdásokat. Robotnak semmiesetre sem volt ez nevezhető, mert önök, persze, nem ismerik az elnököt. Hát ez nagy kar, ilyen szép asszony megérdemel három órai táncot is, nem csupán kettőt, olyan szép. A harmincon jóval innen való volt, a hat éves asszonyi sor csak megszüpítette és akkor vált valósággal búbajossá, amikor mulatott. Ez egész helyesen is van így, mert öreg korában unokákra vigyáz az ember és emlékezik a multra, tehát mindent a maga idejében!

jenzés. Az emberek a konflis lovak keblén sirják ki örömkönyűiket.)

E percben a mosolygó miniszter megpillantott. Karját karomba fűzte. Én bizonyos lévén a tévedésről, a sablonos bemutatkozási formára kezdek:

— Én vagyok én! Ez a zöld cédula . . .

— Tudom! Ott fent mondták, hogy erről ösmerek az udvar küldöttére. Mondja meg kegyelmességed, hogy hajdan a magyarok nyeregben puhították ételüket, ma pedig a »nyeregben ülők« puhítják a nemzetet. És a puhítás, mint szemtanuja volt, sikerült.

A fülem a hihetetlen szavak hallatára hazáig zugott. Még akkor is zugott, midőn idehaza a következőket mondtam:

— Szerkesztő ur, ha a hírlapok a történelem másodpercmutatói, úgy én, mint a másodpercmutató mozgatója azt vagyok kénytelen hűten a jövő nemzedék elé állítani, hogy a miniszterek, mint a nemzet hatalmának képviselői a hatalom sakkfigurái. Utam tehát hasztalan volt, mert sakkfigurákat itthon is láthatok.

Bajai kvalifikációs szabályrendelet.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Baja, október 5.

A város törvényhatósági bizottsága a szeptember havi rendes közgyűlésen tudvalehetőleg elhatározta, hogy szabályrendeletet alkot, mely városi tisztviselőink kvalifikációját az 1883. évi I. törvénycikk szellemének megfelelően szabályozza, vagyis a jövőben magasabb képesítést követel Baja városa az ő tisztviselőitől, mint eddig.

Az új kvalifikációs statutum most készül a torony alatt és mert ebben a kérdésben a közönség körében megoszlanak a vélemények, aktuálisnak tartjuk az alábbi levél közlését, mely e héten érkezett a Bajai Hírlap szerkesztőségének a címére.

Ime a levél, minden kommentár nélkül.

Nemcsak a bajai törvényhatóság kebelében, de az állami tisztviselők szegedi kongresszusán is fölvetették a minősítésnek, a kvalifikációnak kérdését. Hosszabb vita után a szolgálati pragmatika megvitatására a kiküldött bizottság

Ugy gondolom, valami erdei pikniken történt, hogy az aljegyzőné igen furcsa fölfedezést tett, ami sok tekintetben észbe juttatta a saját menyasszonykorát. Az elnökkel elindult a szent fa megtekintésére. A szent fa a két erdőt kötötte össze az ősrendeteggel és arról volt híres, hogy a néphit szerint jó szemfájásról a kérge alól kicsörgő víz. Babonás paraszt-asszonyok sok kendőt aggattak rá, sőt hajtűkkel is telepékelték a törzsét abban a hiszemben, hogy makacs fejförcsöket is meggyógyít.

A háta mögött egy lugasnyi tisztás szerénykedett, régi faóriások csonka maradványával, és itt lehetett látni, hogy az aljegyző ur rendezgeti a princípálisné hollófürjtjeit, első ijedségében szinte tulhangosan kiabálva, hogy: a modern frizurák igen csunyák, ha magának volnék, — szives engedelmével — így hordanám a hajamat, így!

A szép Lenke, aki mintha látott volna már ilyesmit, ekkor belekapaszkodott az elnök karjába és visszafordultak.

Sokáig mentek már, de nem szóltak egymáshoz semmit, a tánchelyen is együtt maradtak, de hamarosan sétálni kezdtek a körönd fenyegetőlugasain kívül.

— Voltaképpen nem bánom, — mondta később az asszony — sosem értettük meg egymást. Jobb előbb, mint később.

Az elnök még annyit sem busult, mint a

olykép határozott, hogy a kvalifikáció »emelése« (értsd; sulyosítását) szükségesnek itéli s ilyen irányban óhajtja a minősítési törvény revízióját.

Szóba jött ugyanebben a bizottságban a közhivatalokban alkalmazott kezelő-személyzet minősítése is s az egyik főlshózó az azt javasolta, hogy meg kell követelni az érettségi bizonyítványt, a kezelésre hivatott személyzet alkalmazásának minősítési föltételül, holott eddig elég kvalifikációs adaléknak vétetett a négy középiskolai osztály elvégzése. Az érettségi követelésére azonban már ott az értekezleten fölhangzott az a bölcs megjegyzés, hogy az tulzás. A bizottság azután hat középiskolai osztályban állapodott meg. Aki tehát ezentul kezelőtiszt állást akar elfoglalni valamely hivatalban, ami ugyszólván mechanikai munkával jár — annak ezentul nem négy, hanem hat középiskolai osztályt kell elvégeznie.

Minden jóindulatú ember — tehát e sorok szerény írója is — a legteljesebb szimpatiaival kíséri a köztisztviselőket abbéli törekvésüket, amelyek létükért való küzdelmük enyhítésére és anyagi helyzetük javítására irányulnak. De azt az álláspontot, hogy a kvalifikáció megszerzését még az eddigéinél is sulyosabb föltételekhez kell kötni, helyeselni nem tudjuk. Az ilyen rendszabály semmiről sem jó s legfőljebb a kvalifikáltak nagyfokú szükkeblőségét juttatja kifejezésre. Avagy nem tart-e elég soká, míg manapság valaki hozzájut a kenyérkeresethez, a kvalifikáció révén? Még tovább tartson az a kálvária, amelynek szenvedéseim át megszerzheti az ember ebben az országban a tömérdek papiros-képesítést arra, hogy valamely hivatalban — fizetéstelen gyakornok, vagy gyakornokjelölt lehessen?

Napról-napra merülnek föl jelenségek, amelyek a kvalifikációs törvény merevsége ellen szólnak s alig tudunk olyat, amely e merevség föntartásának, avagy még fokozottabb sulyosításának szükségére utalna. Jelentkeznek meglelt emberek, akik hányatva az élet hajóján, sok tapasztalatot szereztek és későn ismerve föl igaz hivatásukat, a saját erejükből

mennyi futóbánatot Lenke arca mutatott. A szép szál ember csak formás bajuszát pödörgette s hogy sötétedett már, sőt kezdtek gyujtogatni a lampionokat is, valami atyáskodó elérzékenyüléssel simogatta meg az asszony haját.

— Mi lesz magával, szegény kis Lenkém!

A szegény kis Lenke olyan mozdulatot tett, mintha el akarná háritani a résztvevő simitást, a keze azonban megragadta a férfit és nem eresztette el.

— Ne legyen kiálhatatlan.

Aztán karöltve mentek az emberek közé, véletlenül megkerülték az egész köröndöt, bár őt lépésnyire voltak a bejáratnál. A hosszú ufon olyan pompásan lehetett egymáshoz simulni.

*

A közigazgatás mit sem szenvedhetett a piknik miatt s másnap a kellő időben keltek utra az aktákkal a referensek. Előbb átvizsgálta szorosan mindegyik, hogy helyes volt-e a szignálás és csakugyan ők az elintézésre kötelezettek? Mert, más munkáját nem szivesen intézi senki és ilyenkor az iktatóba rándul a referens, hogy átszignálja az aktákat az illetékes férfi ügykörébe.

Az árvaszéki aljegyző olyasmit érzett, hogy még sosem volt ilyen nehéz napja, mint a mai, mikor az elnök előtt állva, jelentenie kell az

elsajátítottakat az ismereteket is, amelyek a fölsimert hivatás betöltésére szükségesek volnának. De beleütköznek a kvalifikációs törvénybe, amely előírja pontosan az ismeretszerzés hosszú utját, hogy ne mondjam, erőemésztő tapasomalmát. Ezek a boldogtalanok, akik kirekedtek az előkészítő iskolák rendes kerékvágásából, kész prédáivá lesznek azoknak a szélfhómos zugprofessoroknak, akik kínálkoznak segitűl a kvalifikáció hézagainak kifoitozására.

Nem szorosabbra vonni, hanem lazítani kell a kvalifikációs törvény kereteit, mert a közérdek és a szociális fejlődés azt kívánja, hogy könnyen találgon tért az érvényesülésre az olyan tehetség, aki nem jár iskolákat, de ki-nek jogosítványt ad a hivatottság és a nyilvánvaló tudás, nem pedig a bizonyítvány. A kvalifikációs törvény szigorú keresztülvitele mellett úgy Edison vagy Pasteur soha sem értékesithette volna geniális képességeit az egész emberiség javára, azon a magas polcon, ahová tudásuk révén fölemelkedtek.

Tudni kell és produkálni kell: ez az egyedül igaz kvalifikáció. És a produktív tudás számára nem kell sem cérendszer, sem kamarális védelem, mert az megvédi önmagát. Érdekes tünnet egyébként, hogy például műszaki téren a kvalifikáltak sürgetnek szorosabb védelmet a kvalifikálatlanokkal, vagy kevésbbé kvalifikáltakkal szemben, mert úgy látszik, ezek jobban tudnak alkalmazkodni az élet követelményeihez.

El fog következni az az idő, hogy senki sem fogja kérdezni a tudás provenienciáját és előiskoláit, hanem az lesz az egyedüli minősítési törvény: a bebizonyított tudás. Amerikában már is ez a törvény érvényesül, de minálunk még most is bizonyítványgyár körül laborálnak. Az alkotmányunk papiros-alkotmány és a tudásunk is jobbára céhbéli, kamarakkal és klikkekkel oltalmazott papiros-tudás.

Mindezeket a gondolatokat pedig a bajai új kvalifikációs statutum ellen írtam meg.

Ypszilon.

ügyek állását. Annál jobban csodálkozott, hogy az csupa nyájosság.

— Szervusz, foglalj helyet. Van-e sok?

— Csak a rendes soronkivüliek.

Rendben folyt minden, valahol a vége felé aztán előkerült egy átirat. Az aljegyző nézegette, hogy került az ide, végre is rájött.

— Tévedés, mert elnöki ügy. Ez, kérlek alással, a te hatáskörödbe tartozik.

— Helyes, szignáltsd át rám.

Szivarra gyujtott s míg élvezte a füstöt, amely betakarta az egész fejét, kissé rekedten folytatta.

— Igen, ez a legjobb megoldás. Azt a másik ügyet is így intézzük el, kölcsönös átszignálás után, mert mindenki meg lesz vele elégedve. Ugy gondolom, oktalanság volna egymás fejét beverni hegyibe.

... Így történt, hogy az árvaszéki elnöknek körülbelül tíz hónap mulva aljegyzőnévé deg-radálódott, az aljegyzőné viszont rangban is, vagyonban is lényegesen emelkedett. Tcssék elhinni, hogy semmi különös nem volt benne s távolról sem igazak az ügygyel kapcsolatosan keringő pletykák. Az meg pláne közönséges rágalom, hogy a szép Lenke, ha akar, főispánné is lehet. A közigazgatásban csak kevésbé is járatos ember jól tudja, hogy a főispán többnyire bizalmas aktákat kap a kormánytól s árvaszéki ügyeket nem lehet rá átszignálni.

HIREK.

— **A polgármester programja.** Megirtuk, hogy dr. Hegedűs Aladár polgármester a jövő évtől kezdődőleg évente rendszeres városfejlesztési programot fog a törvényhatóság közgyűlési elvére. Az első lépés a városfejlesztési programhoz a héten történt meg. A polgármester megkezdte már az évi jelentéshez az anyagot gyűjteni. Köriratban felhívta a hivatalnokokat, hogy hivatalukban előfordult eseményekről és tapasztalt hiányokról a polgármesteri hivatalhoz jelentést tegyenek.

— **Alorvosok kinevezése.** Ambrozovics Lajos dr. főispán Vukán Kornél és Bernát Ödön szigorló orvosokat a városi kórházhoz alorvosokká kinevezte.

— **Népkönyha megnyitása.** Szerdán délelőtt szép, megható ünnepség folyt le az izr. aggok háza épületében. Ebben a házban van ugyanis elhelyezve a tíz év óta fennálló és áldáson működő, jótékony célú Leányegylet népkönyhája. A népkönyhát előkelő vendégek jelenlétében szerdán nyitotta meg *Valföldy Ilonka* k. a., az egyesület fardhatatlan buzugli elnöknője. Rövid, hatásos beszédet tartott az agilis elnöknő, azután tálatka és a gyermekek — számszerint 40 — izletes ebédhez ültek.

— **Földárverés.** A közgyűlés határozatából kifolyólag csütörtökön kezdtek meg a máteházi földek árverését. Az árverés első része csütörtök, péntek, szombat és vasárnap folyt le.

— **Kezdődik a színházi szezon.** A szingagatóz értesítette lapunkat, hogy október hó 10-én jön a társulat Bajára. Faragó titkár október 6-án jön bérletet gyűjteni. Ujdonságai ezek: Cserkeszlány, Ördög, A nép, Déryné, Tüskérözsa, Lovag ur, Bohémzselem, Eszményi férj, Killirányú hercgnő, Fatum, Szt. Bernáti barátok, Don Cezár, Hoffmann meséi és ezenkívül még 4 ujdonság — Első előadás Don Cezár.

— **Vöröskeresztyeleti közgyűlés.** A magyar szent korona országai vöröskeresztyeletének bajai fiókjá ma, október hó 6-án délelőtt 11 órakor a Bajai takarékpénztár termében évi rendes közgyűlést tart id. *Szutrély* Lipót elnöklése mellett.

— **Október 6.** Ma, vasárnap van a magyarok nagypéntekjének az évfordulója. Október 6-ik a bajai közönség is honiúi kegyelettel üli meg. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes mise lesz a r. k. plébánia templomban, melyen a hatóság dr. Ambrozovics Lajos főispánnal az élen jelenik meg. Az összes helybeli tanítványok a szomorú emléknap jelentőségét méltató gyászünnepélyekkel hódolnak az aradi vértanúk emlékezetének.

— **A bajai bank helyzete.** A bajai kereskedelmi és iparbank helyzete, mint megbízható forrásból értesülünk, annyira megszilárdult, hogy az intézet fennakadás nélkül elégitheti ki a helybeli és vidéki pénzügyi szükségleteit. A betétek felmondása teljesen megszűnt és a betevő közönség bizalma az intézet iránt újból helyreállott, amennyiben a felmondott betéteket tulnyomó részben bennhagyták, sőt újabb betéteket is eszközölnek.

— **Bácsbokod tagosítása.** Bácsbokodon, mint tudósítónk írja, a múlt hó 28-án és 29-én nagy szótöbbséggel a tagosítást megszavazták. Ugy tudjuk, hogy a kisebb birtokosok a tagosítást ellenezték.

— **Meglopott városi pénztáros.** Vakmerő betörés történt szombatról vasárnapra virradó éjszakán. Ezen az éjszakán egy eddig ismeretlen betörő behatolt Greguss Aurél városi adópénztárnok: Cirlusz Ferenc utca 20. számú házában levő lakásába. A tettes éjnek idején az udvaron át ment be a lakásba. Az egyik utcai szobában feltörte az asztal fiókját és onnét kilopott egy arany órá, egy ezüst dohány-szelencét, egy színházi látesövet, 2 borostyán és egy tajték cigaretta zipkát és egy több ezer koronáról szóló takarékpénztári könyvet. Mikor itt elvégezte a munkáját, besomolygott a hálószobába és ott a Greguss Aurél ágya mellett lévő széken elhelyezett ruhákat kutatta ki. A nadrágzsebből kivette a pénztárcát és azt tartalmával együtt elvitte. A szobában többben aludtak, de a tolvaj munkájában oly elő-

vigyázatos volt, hogy senkit fel nem ébresztett. A tettes, úgy hiszi a csendőrség: nem lehetett más, mint a napokban Zomborból megszökött Oláh Farkas Márton hűrhéd bajai betörő. Szombaton d. e. látták Órszálláson és és valószínű, hogy még az nap Bajára helyezte át működési terét. A csendőrség széleskörű nyomozást indított és az összes rendőrhatóságokat táviratlag értesítette.

— **Keresztényszocialista népgyűlés.** A bajai keresztényszocialista párt múlt vasárnap délután népgyűlést tartott a katolikus legényegylet udvarán. A népgyűlésen Tomcsányi Sándor ügyvéd volt a korelnök. A tisztárok megalakítása után Szalay bajai kath. segédlelkész beszélt az általános választói jogról.

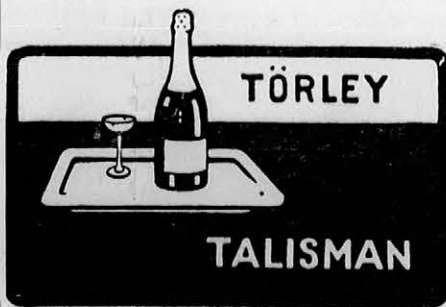
— **Huszezerkoronás nyeremény.** Fried Samutól az osztálysorsjáték helybeli főelárúsi-tójtól vásárolt sorsjegye e héten huszezer koronát nyert. A sorsjegyet $\frac{8}{10}$ -adban került forgalomba és ezáltal nyolc szegényebb sorsu embert boldogított Fortuna istenszava.

— **Helyi zsurnaliztika.** Fodor Károly hírlapíró kollégánk a *»Bajai Független Hírlap«* s. szerkesztője, e hó 15-étől a *»Bajai Független Újság«* költelkébe lép.

— **Tűz.** Csütörtökön reggel félrevert harangok riasztották fel a város lakosságát. A Pacsirta utcában égett le Gyulánszky István csereppel fedett háza. A tűz a felszernél ütött ki. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár biztosítás útján megtérül.

— **Uj bajai önkéntesek.** Csak az, aki a sors kegyelméből a nyomorékkadót fizeti (így hívják katonanyelven a hadmentességi díjat) az ítelheti helytelennek a hadsereg szabályait és szokásait. Aki a kaszárnyában benne él, tudja, hogy mindennek megvan a maga oka, bölcsessége. Az például igen okosan van, hogy az októberben bevonuló regrutáknak hat hétig nem szabad a külvilágot látni. Legalább eddig tart, amíg a teste az uniformishoz simul. (A cibilegnek a ruha formálódik a testhez, a katonának fordítva.) Hat hét alatt a pangánét megtalálja derekán az igazi helyet és az újait se billegtetni kakastaré módjára, amikor szalutál. Egy kivétel van ez alól, s az is blámálja a hadsereget: az önkéntes uraké. Azok még berukkolás előtt kiöltözködnek és katonaruhában járnak-kelnek a korzón. Micsoda látvány! Az egész ember nem egyéb, mint a »sforitswidrigkeit«-nak megtestesülése. Leki-vánkozik róla a frissen vasalt bluz, a nadrágja meg mintha szegyelne magát a bakkancsban. Haragszik is a káplár, amikor látja. Nem bántja meg — hiszen az újszülöttet kímélni kell, — hanem mikor a szemöldökével ráint, azzal is mintha azt mondaná: Herstelit, azt az intelligens fűzfán fűtyülő rézangyalát magának!...

— **Felülfizetés.** A bajai kath. legényegylet f. é. szept. 29-én megtartott szüreti mulatsága alkalomával felülfizettek. Vojnits Dániel, Pósch Ernő, Várad András, Dodek János 1—1 kor. N. N. és Debella György 60—60 fillért, azonkívül Sipos Gáspár pedig almát ajándékozott. Fogadják a nemes szívű felülfizetők és adományozó ez uton is az előjáróság hálás köszönetét.

— **Csatornázás.** Grauaug J. Lipót helybeli szövő- és fonógéáros azon kérelemmel járult a városhoz, hogy az Erzsébet királyné-uton levő gyárából csatornát vezethessen a Barába, hogy a gyárból leereszthesse a szennyvizet. A városi tanács a kérelmet véleményezés végett kiadta a zombori kulturmérnökségnek. Ez az engedélyt megadandónak véleményezte. Így a polgármester a csatorna építéséhez az engedélyt megadta.

— **Betörés.** Szerdáról csütörtökre virradó éjszakán ismét betörés történt. Szuhoglyi István Kisbuda újsori lakását törte föl ismeretlen betörő és ellopott különféle felső és alsó ruhákat.

— **Egy régi kereskedő öngyilkossága.** Baron Frigyes szabadkai jónévű divatárkereskedő kedden reggel átlött haláltétkál, nagy vértöcsében találták a lakásán. A sorsviszonyainak sulya alatt összerokadt tekintélyes kereskedő hátrahagyott leveleiben megírta életének egész Kálváriáját. Házassága szerencsétlen volt, feleségével válópórt folytatott, de a bíróság csak az ágytól-asztaltól való elválatást mondotta ki, s így Baronnak, ki egy bajai leánnyal járt most jegyben, egyelőre még hosszabb ideig nem lehetett volna újból megnősülnie. Végtelelül szerette menyasszonyát, Kísz Rózi bajai leányt, ki csak nemrég költözött el innen az anyjával Szabadkára.

— **Magyar végrehajtók az osztrák bíróságok ellen.** Az osztrák bíróságok legujabban következetesen megtagadják a magyar bíróságok által a végrehajtói díjak megvétele iránt kibocsátott fizetési meghagyások alapján elrendelt végrehajtások teljesítését. Minthogy ez által a végrehajtók bíróság megállapított és részben készpénzből előlegezett jogos díjakiktól elesnek, a Végrehajtók Lapjának szerkesztője most felhívja a végrehajtókat, hogy mindaddig, míg az osztrák bíróságok nem intézkednek az említett jogtalan és Ausztria-Magyarország között fenálló reciprocitást is sértő eljárás megszüntetése iránt, az Auszriából érkező végrehajtási ügyekben felveendő foglalási jegyzőkönyvekre sem bélyeget nem ragasszanak, sem pedig egyéb készkiadásokat ne előlegezzenek, hanem a magyar, királyi igazságügyminisztériumnak 1871. augusztus 17-én 13,813—1871. sz. a. kelt rendelete alapján a jelzett készkiadásokat utaltassák ki a bíróság irodaátalányából. Ha pedig ezt tenni nem akarják és a leletezést is elkerülik, írják rá, hogy ki kötelezendő a bélyeg lerovására.

— **Olyan törekvés föltétlenül megérdemli támogatásunkat,** hol arról van szó, hogy a gazda minél magasabb árak mellett értékesítse terményeit. Gazdálkodó olvasóinknak tehát ezáltal is tudtára adjuk, hogy Mauthner Ödön nagykereskedése Budapesten a nyáron kezdett akcióját folytatja, t. i. a *természetből arankamentes* lőhere és lucerna magért nemcsak a napiárnál, hanem egyáltalán az itt nálunk elérhető árnál is lényegesen magasabb árakat fizet. Helyénvalónak tartjuk tehát a gazdákat emlékeztetni, tudassák a Mauthner-céggel, még pedig mint melléklésével, ha arankamentes lőhere- vagy lucernamag felett rendelkeznek.

— **Kilószámra vett menyasszony.** Kölked községben a közelmúlt napokban a menyasszonyszerzés érdekes módját választotta egy kölkei legény. Menyasszonyát az örömszülők és két tanu jelenlétében mászálóra tette és pontosan megállapította testsúlyát. A mászálási műveletre t. i. azért volt szükséges, mert a vőlegény kilónként 3 forintot tartozott fizetni menyasszonyáért. Szerencsére a menyasszony a könnyebb sulyuak közé tartozott, csekély 43 kilót nyomott s így összesen 129 forintot tartozott érte fizetni vőlegénye. Ez a hír az eladó leányok sorában bizonyára élénk tetszést fog kelteni. A kölkei legény ugyanis a meghamisított »eladó leány« fogalmát visszaállította a maga eredetiségébe és példát statuált arra, hogy az eladó leányért a vőlegénynek kell fizetni.

— **Ahol nem hiteleznek a szabók.** Szabadkán rossz tapasztalatokat gyűjtöttek a szabóiparosok. A szabadkai uriszabók abban állapodtak meg, hogy hitelben csak gazdag embernek dolgoznak, vagy annak a hivatalnoknak, akinek évi fizetése a 2400 koronát meghaladja. Ez mindenképpen furcsa elhatározás. Minek a gazdag embernek és a jól fizetett hivatalnoknak a hitel? Azok fizessenek, mert mindjárt tudnak fizetni, de a szegény embertől elvonni a hitelt, aki éppen szegénysége miatt csakis részletekben fizethet, helytelen közzgazdasági elv és arra mutat, hogy a szabadkai szabók is a vagyonos osztályal tartanak. Hitelt érdemel a becületlen ember, de elvül föllállítani, hogy csakis gazdag ember maradhatsz adós, szegény nem — furcsa dolog. Talán akad azért, aki föltözteti a szegényebbeket is.

Három érdekes apróság.

Edvárd király és a zsidó hosszunap.

Edvárd király többször tanuljelét adta, hogy teljesen távol áll a faji előítéletektől. Welszi herceg korában intim barátságban állott báró Hirsch Jamessel és amikor Trónra lépett, azután is élénk baráti összeköttetést tartott fenn a nemzetközi pénzücár nem keresztény tagjaival. Az elmúlt nyáron is több napig vendége volt lord Rothschildnak. Biarritzban gyakran lehetett látni sir Cassel Ernő Józseffel, aki egyszerű kereskedőségéből többszörös milliomos lett. Legutóbb pedig elfogadta Sassoon Artur Ábrahám Dávid meghívását és részt vett ennek irországi birtokán rendezett fácánvadászaton. A vadásztársaság, melynek tagjait a király előzetes megkérdezése után válogatták össze, csak kevesekből állott és mindössze egy nő tagja volt, a szép Keppel Györgyné, aki mindenüvé meg van híva, ahol Edvárd király megjelenik. A több napra tervezett vadászat közben elérkezett a hosszunap, melyet a Sassoon család, igen szigorúan megtart. Ezuttal is megtartották és teljes huszonnégyóráig bőjtöltek. Edvárd király házigazdabarátjának vallási érzelmeire való tekintettel elrendelte, hogy a vadászatot a hosszunapra a maga és a társaság keresztény tagjainak részére is felfüggeszti. Így írják az angol udvari lapok.

Az érzékeny Liszt.

Liszt Ferenc nagyon érzékeny ember volt s különösen azt vette zokon, ha valaki a zenészt sértette meg benne. Egy alkalommal estély volt a szentpétervári udvarnál, ahol a művészt mindenkor igen szívesen látták. Miklós cár azonban nem volt valami nagy barátja a zenének s mialatt Liszt játszott, hangos beszélgetésbe fogott az egyik udvarhölgygel. A mestert bántotta a dolog s hirtelen abbahagyván a játékot, fölkel a zongora mellől. A cár bosszusan fordult Liszt felé s megkérdezte, hogy miért szakította félbe játékát. Liszt mélyen meghajtván magát válaszolta:

— Ha a cár beszél, mindenkinek hallgatni kell.

Metternich hercegnének, a híres miniszter feleségének pedig, midőn ez bécsi szalonjában a vendégek füle hallatára azt kérdezte tőle, hogy jó üzleteket csinál-e, így vágott vissza:

— Csak a bankárok és diplomaták csinálnak jó üzleteket, hercegné.

Tolsztoj-anekdóták.

Gróf Tolsztoj Leó 50 éves írói jubileuma is felszínre vetett egy-két anekdotát.

A Golos Prawly szerkesztőségébe egy szép napon bebotorkál egy orosz muzsik. Termetes aggastyán. A szerkesztőségben csak egy ember van, a kiadó rokona. Fel se néz írásból, csak ráírvall a parasztra:

— Mi kell?

— Egy elbeszélést hoztam — szól a paraszt, szerényen levéve süvegét.

— Most nincs időm! Nincs itthon senki! Eredj a fenébe.

— Hát akkor mikor hozzam el?

— Kié az elbeszélés? — Talán a tied, hogy oly makacs vagy? fakad ki türelmetlenül a jelenlevő ur.

— Nem az enyém, de melegen ajánlom.

Harsány kacagás támad e szavakra.

— Te ajánlod, hahaha! Nagyon jó.

— Megmondhatja a szerkesztőnek — mondja változatlan nyugalommal a paraszt, — hogy Tolsztoj hozta.

— Tolsztoj?! Ne fecsegi, öreg! Gróf Tolsztoj? Csak nem akarsz elhitetni velem, hogy te vagy a gróf?

— De igen!

— Eredj már, gróf Tolsztoj csak nem bujk ilyen condrába. Eredj a dologra öreg.

El is ment szépen, otthagya a novellát. Másnap aztán lett hatalmas patália a szerkesztőségben. A kiadó jól lefordita rokonát, hogy egy Tolsztojt fel nem ismert. Hogy annyira kompromittálta a szerkesztőséget. Hogy egy szerkesztőségből kinézhessek gróf Tolsztoj Leót.

A Petersburger Herold megemlékszik arról

is, mennyire figyelte egyidőben a grófit az orosz rendőrség. Tíz-tizenöt évvel ezelőtt Tolsztoj Grigorovics írőhoz járt naponként. Mikor Tolsztoj elment, kérte Grigorovicsot egy barátja:

— Ki volt most nálad? Dimitri Vesziljevics?

— Gróf Tolsztoj Leó.

— Azt hittem pedig, hogy valami gyanus alak.

— Miért?

— Mert detektív várt rá. Az egész idő alatt a portásod fölkéjében ült.

Nyilttér.)*

Kitünően megvéd a

MATTONI'FELE
GISSHÜBLER
természetes égvényes
SAVANYUVÍZ

A dugó égetése

sokféle infectiosus
bajtól; a pusztá
gránitsziklából
fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

IRODALOM.

Cimbalom ujdonság! Chopin-album tartalma: 1 mazurka, 1 Improptu, 1 Nocturne, 1 Valse brillante. Ez első eset, hogy a Chopin darabjai cimbalom-albumban megjelentek. Nagyon ügyes dolgot végzett Erdélyi Dezső ezen album összeállításával, mert ez által eloszlatta azt a hitet, hogy a cimbalom csak magyar dalok előadására alkalmas.

A Chopin-album ára: 3 korona.

Megrendelhető Erdélyi Dezsőnél, Budapest, III. ker., Lajos-utca 68. szám, s lapunk kiadó-hivatalában Kollár A. könyvkereskedésében.

Szegédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

KALÁCS
ALEXIN

LEGFINOMABB
KOKUSZVAJ
TELJESEN PÓTOLJA A
TEA-VAJAT

FÖZÉSNEEL, SÜTÉSNEEL, KIRÁNTÁSNÁL ÉS 25%AL SZAPORÁBB NEM AVASODIK KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGEÉRT **ORVOSILAG AJÁNLVÁ**
CSAK E VÉDJEJGYEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT
!! FOGADJUNK EL !!

KAPHATÓ MINDEN FÜSZER
KERESKEDÉSBE

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszor, mely mar sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult közhvényél, **oszuál és meghűléseknél**, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosaak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott do-bazba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1,40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Óraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerészára az „Arany oroszánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Magyarország legkitünőbb három lapja.
A magyar újságírás szenzációi!
Mesésen olcsó!
A magyar közönség legkedvesebb lapja.

A NAP
újságvállalat lapjai.

A NAP

A NAP UJSÁGVÁLLALAT ESTI LAPJA.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16 K—f. Negyedévre 4 K—f.
Félévre 8 K—f. Egy hónapra 1 K 40 f.

Egyes szám mindenütt **2 krajoár.**

A HIR

A NAP UJSÁGVÁLL. REGGELI LAPJA.

A Hír előfizetési ára:

Egész évre 16 K—f. Negyedévre 4 K—f.
Félévre 8 K—f. Egy hónapra 1 K 40 f.

Egyes szám mindenütt **2 krajoár.**

FIDIBUSZ

A NAP UJSÁGVÁLLALAT ÉLCLAPJA.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6 K—f. Negyedévre 1 K 50 f.
Félévre 3 K—f. Egy hónapra —K 50 f.

Egyes szám mindenütt **5 krajoár.**

Aki a „Fidibusz”-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a folyó hó végén megjelenő díszes „FIDIBUSZ-NAPTÁR”-t.

Zessék mutatós számot kéri.

A Nap a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések leghívebb, legtöze-sebb szöszólója.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

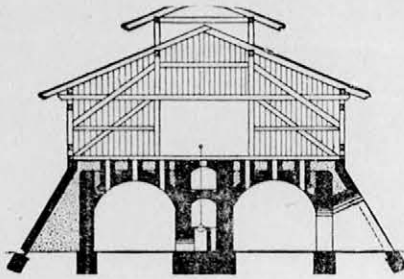
Természetes hydrocarbonatos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél **Baja.**

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvízek legelőnyösebb árakon kaphatók. Telefon 81. sz.

A Kristály ásványvíz árai: 1/2 liter 34 fill. 1 liter 44 fill. 1 1/2 liter 54 fill.
Üres üvegek visszavételnek: 1/2 literes 12 fillér, 1 literes 16 fillér, 1 1/2 literes 20 fillérért.

Prospektusokat és költségvetést ingyen és bérmentve. Érdeklődők általunk létesített gyárakat megtekinthetnek.

EGRI S. és TÁRSA

okl. építész mérnök.

Budapest, VIII., József-körút 26.

Elvállalják legújabb szerkezetű **körkemencék**

építését nagy szénmegtakarítással, jólállás mellett.

Teljes téglagyári berendezések létesítését, anyagvizsgálatokat.

A HIRSCH és FRANK Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntöde R. T.

vezérképviselte.

Egy jó karban levő
átjatszott

CELLÓ

jutányos áron eladó.

Tudakozódni a kiadóhivatalban.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV- ZENEMŰ- PAPIR- IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparképzésért

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek, diszművek, ifjúsági iratok, képes könyvek, imakönyvek, mindennemű tan- és segédkönyvek, térképek, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-papírok, író- és rajz-szerek, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hírlapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadhatnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesen állít elő

műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, közigazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból

Bármilyen könyvnyomda munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Diszművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és diszes bekötésére,
továbbá

képketrek, (Passepartous)
íróaljszatok, stb.

előállítására van berendezve.